

Spis treści

EDYTA RUTKOWSKA-TOMASZEWSKA

Wstęp	15
-------------	----

Część I

Rola przejrzystej informacji i jej obiegu dla prawidłowego funkcjonowania rynku finansowego i ochrony konsumenta	23
--	----

EDYTA RUTKOWSKA-TOMASZEWSKA

1. Idea ochrony konsumenta przez informację na rynku usług finansowych. Dokąd zmierza (powinna zmierzać)?	25
1.1. Uwagi wstępne	26
1.2. Główne założenia idei ochrony konsumenta przez informację na rynku usług finansowych	27
1.3. Wymogi dotyczące przekazu informacyjnego w odniesieniu do usług finansowych	30
1.4. Ochrona przez informację a odpowiedniość i adekwatność usługi finansowej do potrzeb konsumenta	34
1.5. Podsumowanie	36

LUDWIKA MALEWSKA-MOSTOWICZ

2. Ochrona strony słabszej przed manipulacją i dezinformacją – zarysy podręcznego instrumentarium	41
2.1. Asymetryczna informacja – po śladach tajemnicy	43
2.1.1. Wieloaspektowe badania nad informacją asymetryczną	43
2.1.1a. Ekonomia i prawo dotyczą wszystkich sfer życia – informacja także	43
2.1.1b. Zagadki i dylematy	43
2.1.2. Asymetria wykorzystywana niegodziwie narusza prawo do ochrony	44
2.1.2a. Asymetryczne generowanie i wykorzystywanie informacji – konteksty i tajemnice	44
2.1.2b. Rzetelna czy nierzetelna informacja – niejasności i dylematy	44
2.1.2c. Rzetelna informacja – jest wartością uniwersalną, nierzetelna – antywartością	45
2.1.3. Remedia wobec deficytów prawa i prawdy	46
2.1.3a. Obiektywne sprawdzanie	46
2.1.3b. Modelowanie pojęć	46

2.2. W stronę rzetelnego dialogu – nauk, kultur i punktów widzenia	47
2.2.1. Dialog rzetelny – w teorii i praktyce – współtworzy instrumentarium ostrzeżeń przed dezinformacją i manipulacją ...	47
2.2.1a. W stronę sporów rozstrzygalnych metodą dialogu	47
2.2.1b. Wszystko niemal znajdziemy w archiwach	47
2.2.1c. Typy ochrony i ostrzeżeń	48
2.2.2. Dialog odrębnych podmiotów ochrony prawnej – widziany w historii – a ewolucja praw konsumenta	48
2.2.2a. Dialogi podmiotów ochrony prawnej – są zmienne historycznie	48
2.2.2b. Dialog w kontekście archiwów – sądowych, administracyjnych, instancji lokalnych, międzykulturowych – zbliża do prawdy	48
2.2.3. W stronę rzetelnej informacji – istotne problemy	48
2.2.3a. Elementy rzetelnej informacji <i>versus</i> informacja nierzetelna	48
2.2.3b. Jaki jest poziom oraz kultura i rzetelność wymiany informacji w społeczeństwie polskim?	49
2.2.3c. Manipulacja oraz dezinformacja	49
2.2.3d. Względne synonimy	50
2.2.4. Wieloznaczności i definicje	50
2.2.5. Tło historyczne	50
2.2.5a. Błąd – jako problem	50
2.2.5b. Ochrona przed błędem – problemy	51
2.2.6. Szanse ochrony	51
2.2.6a. Dostrzeganie usterek ochrony najsłabszych oraz korekta stopniowa	51
2.2.6b. Doskonalenie metod diagnostycznych i korekcyjnych w ochronie najsłabszych	51
2.2.7. Wieloczynnikowa i synkretyczna metodologia	52
2.2.7a. Ewolucja metod	52
2.2.7b. Ewolucja paradoksów	52
2.3. Ochrona przed destrukcją	52
2.3.1. Deficyty ochrony przed wadliwą informacją – definicja wstępna destrukcji	52
2.3.1a. Destrukcyjna informacyjna – w kontekstach przestrzeni lęku ..	52
2.3.1b. Destrukcyjna forma i materii języka – trudny problem	53
2.3.1c. Destrukcyjna z powodu rozpowszechniania wadliwej informacji	53
2.3.1d. Destrukcyjna – z powodu jałowych sporów; dokument rzetelny – jako remedium	53

2.3.2. Remedia wobec wadliwej informacji – rola rzetelnego dialogu i sporu rozstrzygalnego	54
2.3.2a. Dialog międzykulturowy – antydestrukcyjny	54
2.3.2b. Trudne spory – ale rozstrzygalne	54
2.3.2c. W poszukiwaniu wspólnych wartości – najlepsza tradycja ..	55
2.3.2d. Racjonalne porozumienie – między potocznością, nauką a arcydziełem	55
2.3.2e. Współpraca rzetelna – jako medium ochronne	55
2.4. Przewycięzanie kryzysów oraz nieporozumień	55
2.4.1. Ocalenie niezbywalnego prawa do godności – to nasz cel	55
2.4.2. W poszukiwaniu skutecznej antydestrukcyjnej profilaktyki	56
2.4.2a. Diagnostyka wielowymiarowa	56
2.4.2b. Systemy ochronne słabszych – wielofunkcyjne – powinny być ulepszane stale	56
2.4.2c. Diagnostyka o zagrożeniach realnych i zmyślonych	56
2.4.3. Problemy doskonalenia systemów skutecznej ochrony słabszych	57
2.4.3a. Systemy ochrony moralnoprawnej	57
2.4.3b. Wojny współczesne – nieprzewidywalność destrukcji	57
2.4.3c. Władza a narzędzia dezinformacji i manipulacji	58
2.5. Podsumowanie	58

ANDRZEJ MICHÓR

3. Informacja na rynku usług finansowych z perspektywy sędziego	61
3.1. Uwagi wstępne	61
3.2. Rola ustawodawcy i organów administracji publicznej w kształtowaniu obowiązków informacyjnych	62
3.3. Rola sądów powszechnych w regulowaniu i porządkowaniu rynku finansowego	65
3.4. Sądowa kontrola procesu przekazywania informacji oraz jego jakości	65
3.5. Uwagi <i>de lege ferenda</i> związane z obowiązkami informacyjnymi	68
3.6. Podsumowanie	69

BEATA SIEŃKO-KOWALSKA

4. Standardy informacyjne dla banków w kontekście rodzaju produktów i usług oferowanych konsumentom – wnioski <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i> ...	71
4.1. Uwagi wstępne	72
4.2. Bank jako profesjonalista	72
4.3. Nieuczciwa praktyka bankowa i obowiązki informacyjne banków	74
4.4. Wnioski <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i>	78

BARTOSZ WYŻYKOWSKI

5. Dostęp do informacji na trwałym nośniku w świetle aktualnego orzecznictwa TSUE	81
5.1. Uwagi wstępne	82
5.2. Przykłady trwałych nośników informacji	84
5.3. Przesłanki trwałego nośnika informacji na przykładzie art. 2 pkt 30 u.u.p.	87
5.3.1. Dostęp do informacji zapisanych na nośniku przez okres odpowiedni do celów, dla jakich informacja została sporządzona	87
5.3.2. Możliwość odtworzenia przechowywanych informacji w niezmienionej postaci	89
5.4. Strona internetowa (wewnętrzny serwis internetowy) jako kanał przekazywania informacji	91
5.5. Trwały nośnik informacji a forma dokumentowa czynności prawnej i problematyka mocy dowodowej dokumentu w postaci elektronicznej w postępowaniu cywilnym	92
5.6. Trwały nośnik informacji a art. 384 § 4 k.c.	94
5.7. Podsumowanie	95

LESŁAW GÓRAL

6. Propozycja instytucjonalnych rozwiązań w zakresie ochrony konsumenta w dziedzinie edukacji finansowej	97
6.1. Uwagi wstępne	98
6.2. Instytucje publiczne odpowiedzialne w Polsce za edukację finansową	98
6.3. Rozwiązania instytucjonalne w dziedzinie edukacji finansowej we Francji	101
6.4. Nowe wyzwania w zakresie form edukacji konsumenta usług finansowych	102
6.5. Podsumowanie	104

Część II

Informacja a reklama usług finansowych	107
---	-----

SABINA BOJARCZUK

1. Kodowanie i odkodowywanie przekazywanych informacji jako podstawowe czynniki wpływające na problemy wymiany informacji pomiędzy instytucjami finansowymi a konsumentami	109
1.1. Ogólne założenia uwzględniane przy kształtowaniu reklam usług, w tym usług finansowych kierowanych do konsumentów	110

1.2. Metody kodowania informacji w przekazach reklamowych	111
1.3. Tworzenie w świadomości odbiorców warunków reklamowanych usług finansowych	114
1.4. Regulacje prawne chroniące interesy konsumentów	115
1.5. Podsumowanie	117

MONIKA NAMYSŁOWSKA, ALEKSANDRA DROŹDŹ

2. Czy reklama kredytu kierowanego do konsumentów jest jeszcze możliwa?	119
2.1. Uwagi wstępne	119
2.2. Regulacje dotyczące reklamy kredytu kierowanego do konsumentów i ich stosowanie	121
2.3. Ocena regulacji reklamy kredytu kierowanego do konsumentów	126
2.4. Zamiast zakończenia – reklama wizerunkowa jako alternatywa dla reklamy kredytu kierowanego do konsumentów	129

ALICJA KOPEĆ, GRZEGORZ KOTT

3. Ograniczenia informacyjne w reklamach usług finansowych a uczciwość konkutowania	131
3.1. Uwagi wstępne	132
3.2. Uczciwość konkutowania w reklamie w świetle ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	133
3.3. Ograniczenia informacyjne w reklamach usług finansowych w ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym	135
3.4. Wymogi dotyczące przekazów reklamowych odnoszących się do niektórych usług finansowych	136
3.5. Podsumowanie	138

ANITA SZYMONIK

4. Odbiór i wpływ informacji zawartych w reklamach usług bankowych na zachowania konsumentów poniżej 30. roku życia w świetle badań ankietowych	141
4.1. Uwagi wstępne	142
4.2. Konsumentci młodzi i ich rola na rynku	142
4.3. Specyfika reklamy usług bankowych – aspekty marketingowe i etyczne	144
4.4. Analiza odpowiedzi respondentów	147
4.5. Podsumowanie	154

JULITTA KOĆWIN

5. Nierzetelna reklama i informacja na rynku bankowym	155
5.1. Uwagi wstępne	155
5.2. Nierzetelna informacja o produktach kredytowych	157
5.3. Naruszenie obowiązku informacyjnego	158
5.4. Nieuczciwe praktyki rynkowe	160
5.5. Nierzetelna informacja o lokatach	161
5.6. Reklamy innych produktów bankowych	162
5.7. Polisolokaty – pułapka oszczędnościowa	163
5.8. Podsumowanie	165

Część III

Ochrona informacji wrażliwych na rynku usług finansowych	167
---	-----

WŁODZIMIERZ SZPRINGER

1. Ochrona prywatności a potrzeba bezpieczeństwa.	
Perspektywa regulacji i konkurencji	169
1.1. Ochrona prywatności a problem przejrzystości	170
1.2. Ochrona prywatności – przejrzystość – prawo konkurencji	174
1.3. Nowe zagrożenia i szanse dotyczące cyberbezpieczeństwa	177
1.4. Zarządzanie przez algorytmy a cyberbezpieczeństwo – kluczowe kierunki badań	179
1.5. Podsumowanie	181

ADRIANNA MICHAŁOWICZ

2. Czy tajemnica bankowa może stanowić przeszkodę w dochodzeniu praw własności intelektualnej? Analiza na tle orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-580/13 <i>Coty Germany</i>	183
2.1. Uwagi wstępne	184
2.2. Sprawa C-580/13 <i>Coty Germany</i>	185
2.3. Prawo do informacji w świetle art. 8 dyrektywy 2004/48/WE	185
2.4. Wyrok TS w sprawie C-580/13 <i>Coty Germany</i>	188
2.5. Roszczenie informacyjne w prawie polskim	189
2.6. Roszczenie informacyjne a tajemnica bankowa	190
2.7. Podsumowanie	191

PAWEŁ NOWAK

3. Funkcjonowanie rejestrów kredytowych w ocenie wiarygodności finansowej konsumentów	193
3.1. Uwagi wstępne	194
3.2. Charakterystyka rynku rejestrów kredytowych w Polsce	195

3.3. Raporty BIK-u	196
3.4. Rejestry biur informacji gospodarczej	199
3.5. Podsumowanie	201

AGATA SOBUSIAK

4. Wykorzystanie informacji poufnych jako nadużycie na rynku w świetle rozporządzenia MAR – wybrane problemy praktyczne	203
4.1. Uwagi wstępne	203
4.2. Pojęcie nadużycia na rynku	204
4.3. Wykorzystywanie informacji poufnych	205
4.4. Definicja informacji poufnych	205
4.5. Indywidualne Standardy Raportowania	206
4.6. Informacja poufna a manipulacja na rynku	208
4.7. Odpowiedzialność członków rad nadzorczych	208
4.8. Sanckje za nadużycia na rynku kapitałowym	209
4.9. Wyniki ankiety przeprowadzonej przez KNF dotyczącej wypełniania przez spółki publiczne obowiązków raportowania informacji poufnych	210
4.10. Podsumowanie	211

Część IV

Obowiązki informacyjne instytucji finansowych	213
--	------------

MATEUSZ LEWANDOWSKI

1. Zarządzanie konfliktem interesów przez firmy inwestycyjne jako sposób ochrony informacji na rynku usług finansowych	215
1.1. Uwagi wstępne	216
1.2. Istota zabezpieczenia interesów inwestorów przed zjawiskiem konfliktu interesów	216
1.3. Pojęcie konfliktu interesów	217
1.4. Przyczyny konfliktów interesów	218
1.5. Zwalczanie konfliktów interesów	218
1.6. Środki pozwalające na utrzymanie właściwych relacji pomiędzy klientem a firmą inwestycyjną	219
1.7. Środki wskazujące na właściwą strukturę organizacyjną podmiotu inwestycyjnego	220
1.8. Środki pozwalające nadzorować właściwe stosowanie procedur	223
1.9. Podsumowanie	224

DOROTA KORENIK

2. Konflikt interesów w działalności banku	225
2.1. Uwagi wstępne	226
2.2. Zjawisko konfliktu interesów między właścicielem (pryncypałem) a zarządem (agentem) banku	227
2.3. Zjawisko konfliktu interesów między bankiem (pryncypałem) a pracownikami (agentem) banku	228
2.4. Zjawisko konfliktu interesów między klientem (młodawcą) a bankiem (agentem)	232
2.5. Zjawisko konfliktu interesów między bankiem (pryncypałem) a klientem (agentem)	234
2.6. Podsumowanie	235

ALDONA PIOTROWSKA

3. Naruszenie wybranych publicznoprawnych obowiązków informacyjnych przez zakład ubezpieczeń a działania organu nadzoru	237
3.1. Uwagi wstępne	238
3.2. Adresat obowiązku informacyjnego	239
3.3. Zakres przedmiotowy obowiązków informacyjnych zakładu ubezpieczeń	240
3.3.1. Zakres przedmiotowy obowiązku informacyjnego dotyczącego rejestracji i aktualizacji danych agentów ubezpieczeniowych	240
3.3.2. Zakres przedmiotowy obowiązku informacyjnego dotyczącego innych informacji niż rejestracja i aktualizacja danych o agentach	241
3.4. Funkcje rejestrów branżowych	242
3.5. Sankcje administracyjne za niewypełnienie publicznoprawnych obowiązków informacyjnych	242
3.6. Podsumowanie	245

MARCIN OLSZAK

4. Niezapewnienie Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu przez podmiot krajowy dostępności informacji jako okoliczność uniemożliwiająca lub utrudniająca przeprowadzenie przymusowej restrukturyzacji	247
4.1. Uwagi wstępne	248
4.2. Obowiązki informacyjne podmiotów krajowych wobec BFG w zakresie dotyczącym przygotowania przymusowej restrukturyzacji	250

4. 3. Niezapewnienie przez podmiot krajowy BFG dostępności informacji a wykonalność planu przymusowej restrukturyzacji	255
4.4. Podsumowanie	260

PAWEŁ CZAPLICKI

5. Obowiązki informacyjne w procesie emisji obligacji

– problemy wybrane	261
5.1. Uwagi wstępne	262
5.2. Obowiązki informacyjne emitenta względem obligatariuszy	262
5.3. Obowiązki informacyjne w zakresie sprawozdań finansowych	265
5.4. Instytucja depozytariusza informacji przekazywanych obligatariuszom	266
5.5. Obowiązki informacyjne banku-reprezentanta względem obligatariuszy	267
5.6. Obowiązki informacyjne powiązane ze zgromadzeniem obligatariuszy	267
5.7. Problemy praktyczne	268
5.8. Podsumowanie	269

PIOTR GAŁĄZKA

6. Obowiązki informacyjne dostawców usług finansowych według rozporządzenia PRIIP

(Packaged Retail and Insurance-based Investment Products)	271
6.1. Uwagi wstępne	272
6.2. Wniosek legislacyjny	272
6.3. Przebieg procesu legislacyjnego	273
6.4. Najważniejsze obowiązki wynikające z przepisów PRIIP	275
6.5. Rozporządzenie delegowane w sprawie KID i przesunięcie wejścia w życie PRIIP	278

Literatura i opracowania	281
Notki o autorach	303